

OP ZWART

WILLEM BOSCH

Op zwart

Lebowksi Achievers, Amsterdam 2012

© Willem Bosch, 2012

© Lebowski Achievers, Amsterdam 2012

Omslagontwerp: Dog and Pony

Typografie: Michiel Niesen, ZetProducties, Haarlem

Auteursfoto: Geert Snoeijer

ISBN 978 90 488 1277 6

NUR 301

www.achievers.nl

www.lebowskipublishers.nl

Lebowski Achievers is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv

Dit boek is ook leverbaar als e-book
ISBN 978 90 488 1278 3

Voor mijn moeder, uiteraard.

*'It is awfully easy to be hard-boiled about everything
in the daytime, but at night it is another thing.'*

Ernest Hemingway, *The Sun also Rises*

PROLOOG

Ik teken een grote cirkel op het bord: aarde. Een grotere cirkel daarnaast: zon. Ik wijs Nederland aan en zet een streep over de aarde, richting de zon. ‘Dus dan gingen we van donker donker donker, naar licht licht licht, en daarna weer van licht licht licht naar donker donker donker. Dat duurde vierentwintig uur.’

Voor in de klas steekt een leerling zijn vinger omhoog. ‘Elke dag?’

‘Elke dag. Een heel rondje.’

‘Daar word je toch duizelig van?’

Ik schud mijn hoofd. ‘Daar merkte je niks van.’

De kinderen kijken elkaar aan. Ik zie het ze denken: hij overdrijft, dat moet wel. ‘Maar je zág het toch gebeuren?’

‘Daar ging het te langzaam voor.’

Ze vinden het maar een raar verhaal.

De eerste jaren probeerde ik te variëren. Houd het voor jezelf ook leuk, maak er een voorstelling van. Verzin een anekdote. Wissel van toon. Dat mag eigenlijk niet. Dat staat heel duidelijk in het officiële handvest *Educatie en Vorming Brugklas, volume 1 tot en met 7*. Niet afwijken van het lesprogramma. Dit is het verhaal. Dit moet je vertellen. Niks anders.

Na zeventien jaar voor de klas vertel ik dat maar gewoon. Ik heb het langzaam uit mijn hoofd geleerd, woord voor woord. Weloverwogen educatie die voor iedereen begrijpelijk is. Niet te veel ruimte voor interpretatie, eenvoudig te behappen voor kinderen die niet beter weten. Geschiedenis voor de brug-

klas, de wereld in wording. Alsof het eeuwen geleden is. Alsof ik er niet zelf bij was.

Dit is het verhaal.

‘Nu is huidkanker doodsoorzaak nummer 2 in Amerika en Zuid-Amerika. Nummer 1 zijn de vluchtelingen naar Europa.’

De klas luistert maar half. Leerlingen kijken vooral om zich heen, om te zien naast wie ze dit schooljaar willen zitten. De brugklas van 2027, net begonnen aan de middelbare school.

‘Zonlicht is dodelijk. Als je recht naar de zon keek, kon je blind worden. Voor de Stilstand was schaduw heel belangrijk. We smeerden ons in met zonnebrandcrème tegen huidkanker. We droegen zonnebrillen om onze ogen te beschermen. De meesten bleven zo veel mogelijk binnen.’

Achter in de klas valt een jongen van zijn stoel. Iemand roept: ‘Het gaat niet goed met Benno.’

Benno is elf. Hij woont bij zijn moeder die haar vitamine D-druppels op straat verkoopt. Zijn botten zijn poreus, zijn darmen zo glad als een aal. Benno heeft nooit zonlicht gezien. En nu krijgt hij geen lucht meer.

Maar ik weet wat ik moet doen. ‘Even wat ruimte maken, jongens.’ Ik loop naar de kast en pak mijn EHBO-koffer en het handvest.

De leerlingen schuiven hun tafels aan de kant. Ze blijven rustig, ze hebben dit al vaker gezien.

Ik ga boven op Benno zitten met mijn knieën tegen zijn oksels. In mijn linkerhand houd ik een steriel mesje voor noodgevallen. In mijn rechterhand houd ik het handvest *Didactiek en Acute Hulpverlening volume 3*, opengeslagen op hoofdstuk 9, paragraaf 7.

In zes eenvoudige stappen iemand van een gruwelijke verstikkingsdood redden.

Stap 1: Leg het slachtoffer in rugligging met de hals gestrekt.

Waarvoor je moet uitkijken is de schildklier. Die zit twee centimeter onder de luchtpijp, misschien maar één in het geval van een elfjarige. Als je die doorsnijdt en het begint te bloeden, dan stikt de patiënt. Dat is geen probleem, ik weet waar ik moet snijden. Maar Benno spartelt. Dat doen alle kinderen. Altijd.

Stap 2: Palpeer de ruimte tussen de thyreoïde en de cricoid in de mediaanlijn.

Benno leek vanochtend al ziek. Misselijk en blauw, dat is meestal de eerste waarschuwing voor een allergische reactie. De tweede en laatste waarschuwing is projectielbraken.

Stap 3: Maak een centimeter lange dwarse incisie, mediaan, in huid en subcutis.

Benno's slappe lijf signaleert een onbekende schimmel in zijn bloed. Het vermoedt vergiftiging en zet alle bloedlichamen open. Het laat de honden los.

Stap 4: De cricothyroïdemembraan wordt stomp vrij geprepareerd.

Witte bloedlichamen racen door het lichaam op zoek naar de indringer die er niet is. Het bloed en daarmee het niet-bestaande gif wordt verdund. Het vocht trekt uit zijn bloed en loopt het weefsel in. Benno zwelt op. Hij krijgt dikke vingers. Hij krijgt een dikke tong. Dik slijmvlies aan de binnenkant van zijn luchtpijp. Benno krijgt geen lucht meer.

Simpel.

Stap 5: Maak een dwarse incisie over twee centimeter in de cricothyroïdemembraan ter hoogte van de bovenrand van de cricoid.

Ik weet dit omdat dit drie keer per jaar gebeurt. Ik weet wat een cricothyrotomie is. Ik weet hoe ik een ingeklapte long vacuüm zuig. En ik weet de oorzaak, altijd dezelfde: gebrek aan zonlicht.

Stap 6: Breng een nummer drie of nummer vier tracheacanule met obturator in de trachea. Ook wel: ram een hol voorwerp door de open wond in Benno's nek zodat hij weer lucht krijgt. Niet missen, in één keer raak rammen.

Geen probleem.

Over vierentwintig uur vindt Benno mij weer een oude zak. Over een uur krijgt hij bloedverdickers in het ziekenhuis. Over twintig seconden giert de lucht door Benno's dichtgedrukte luchtpijp. Over tien seconden ram ik een balpen zonder vulling in zijn nek. Over vijf seconden zit er bloed aan mijn handen.

Duwen.

Duwen.

Duwen.